

**Predlog sprememb in dopolnitev
Pravilnika o volitvah v skupščino zastopnikov članov Vzajemne, d.v.z.**

K predlogu sprememb in dopolnitve Pravilnika o volitvah v skupščino zastopnikov članov Vzajemne, d.v.z.

Vzajemna bo v letu 2023 izvedla tretje splošne volitve v skupščino zastopnikov članov Vzajemne. V okviru priprav na izvedbo splošnih volitev je Vzajemna opravila pregled varnostnih in kibernetских tveganj v zvezi z glasovanjem po internetu (v nadaljevanju elektronsko glasovanje). Globalna varnostna situacija se namreč drastično spreminja oziroma poslabšuje (vojna v Ukrajini, sumi manipulacij volitev prek socialnih medijev, povečano število varnostnih dogodkov). S ciljem, da se splošne volitve izvedejo varno, se je izvedel pregled stanja varnostnih in kibernetских tveganj, ki vplivajo ali bi lahko vplivale na skladnost izvedbe elektronskega glasovanja. Pregled varnostnih in kibernetских tveganj je izvedla družba GO-LIX, d.o.o., Šempeter pri Gorici (v nadaljevanju zunanji ekspertni ocenjevalec), ki se ukvarja s kibernetско varnostjo ter odzivi na incidente (navedeno zajema revizijo informacijskih sistemov, kibernetско varnostjo, varnostnimi pregledi, upravljanjem tveganj, upravljanjem IT storitev, korporativnim upravljanjem in zagotavljanjem skladnosti, ...). Zunanji ekspertni ocenjevalec je visoko kompetenten za podajo strokovnega stališča v zvezi z navedenim.

Zunanji ekspertni ocenjevalec ugotavlja, da je stopnja tveganja pri izvedbi morebitnega elektronskega glasovanja izrazito velika. Vzajemna pri izvedbi elektronskega glasovanja namreč ne more zagotoviti izvedbo vseh ukrepov, ki bi v celoti odpravili številna tveganja, ki jim je morebitno elektronsko glasovanje v današnjem okolju izpostavljeno, in posledično ne more zagotoviti možnost spoštovanja temeljnih načel volitev, kot so npr. enakopravnosti, tajnosti, neposrednosti in demokratičnosti volitev.

V skladu z navedenim se zaradi previsoke stopnje tveganja, povezanega z izvedbo elektorskega glasovanja pri splošnih volitev, in potencialno visoko stopnjo grožnje za neskladnost elektronskega glasovanja, predlaga, da se možnost elektronskega glasovanja na splošnih volitvah umakne. Gre za predlog sprememb oziroma črtanje 24. do 26. člena pravilnika. Članom Vzajemne, ki bodo na splošnih volitvah želeli oddati svoj glas (glasovnico), bo to omogočeno v polni meri, in sicer z glasovanjem po pošti in na voliščih, ki bodo na vseh sedežih poslovnih enot Vzajemne in tudi na vseh poslovalnicah.

Ob navedeni spremembi so izvedene tudi nekatere redakcijske spremembe / popravki, s ciljem jezikovnih in sistemskih izboljšav pravilnika.

K 6. členu

V četrtem odstavku se doda nov zadnji stavek, ki se glasi: »Navedeni sklep se praviloma sprejme enaindvajset (21) koledarskih dni pred razpisom splošnih volitev.«.

Obrazložitev:

Gre za nomotehničen popravek, s katerim se določbo iz 11. člena prenese v 6. člen pravilnika, ki vsebinsko ureja volilno komisijo. Glede na to je smiselno, da je tudi čas sprejema sklepa o nameri razpisa volitev, ki določa začetek mandata volilne komisije, umesti v navedeni člen.

K 9. členu:

1. Drugi, tretji, četrti in peti odstavek se spremenijo tako, da se glasijo:

»Volilni odbori imajo naslednje število članov:

- volilni odbor za predčasno glasovanje: tri (3) člani;
- volilni odbor za redno glasovanja na voliščih: najmanj dva (2) člana.

Člane volilnih odborov imenuje volilna komisija izmed zaposlenih na Vzajemni, in sicer na predlog uprave.«.

2. Dosedanji šesti odstavek postane četrti odstavek.

Obrazložitev:

Gre za redakcijski popravek, namenjen jasnejšemu razumevanju določbe.

K 11. členu

1. Črta se drugi stavek prvega odstavka.
2. V tretjem odstavku se peta in šesta alineja spremenita tako, da se glasita:
 - »opredelitev volišč oziroma mest glasovanja;
 - obdobja posameznih glasovanj;«
3. V petem odstavku se briše navedba: »(v nadaljevanju: javna objava)«.

Obrazložitev:

Glede spremembe 1. točke glej obrazložitev k 6. členu.

Pri spremembi tretjega odstavka gre za redakcijske / jezikovne popravke.

Navedba »javna objava« v petem odstavku se tekom pravilnika ne ponovi več in je kot taka nesmiselna.

K 12. členu

Člen se spremeni tako, da se glasi:

»Splošne volitve se praviloma zaključijo trideset (30) koledarskih dni pred potekom šestih (6) let od začetka mandata prejšnje skupščine.

Če se rok za vlaganje volilnih predlogov, v skladu z 21. členom tega pravilnika, podaljša, se splošne volitve praviloma zaključijo petnajst (15) koledarskih dni pred potekom šestih (6) let od začetka mandata prejšnje skupščine.«.

Obrazložitev:

V primeru premajhnega števila kandidatov (v vseh ali posameznem starostnem razredu) je potrebno izvesti dodatne postopke, s katerimi bi se zagotovilo zadostno število kandidatov. To se izvede s podaljšanjem roka za vlaganje volilnih predlogov, in sicer za okoli 10 dni. Podaljšanje kandidacijskega roka povzroči zamik vseh volilnih opravil, ki sledijo. Zaradi časovnih zamikov posledično ni več mogoče zagotoviti zaključka vseh volilnih opravil v tridesetih dneh pred potekom šestih let od začetka mandata prejšnje skupščine. Glede na navedeno je smiselno, v primeru navedene izjeme, določiti ustrezno krajši rok za zaključek volilnih postopkov.

K 15. členu

1. Prvi stavek drugega odstavka se spremeni tako, da se glasi:
»Volilni predlog je popoln, če izpolnjuje zahteve tega pravilnika, sklepa o razpisu volitev ter navodil k volilnim predlogom. Pri tem so pomembni zlasti naslednji vsebinski pogoji:«.
2. V četrtem odstavku se navedba »glede na ostale določbe« nadomesti z navedbo »ter upošteva je smiselno uporabo drugih določb«.

Obrazložitev:

Volilni predlog ni popoln le, ko izpolnjuje taksativno naštetih pogojev iz pravilnika, temveč je pravilnost volilnega predloga potrebno ocenjevati skozi prizmo zahtev, določenih v sklepu o razpisu volitev in navodil, ki so del volilnega obrazca. Le ob celostnem upoštevanju vseh zahtev je volilni predlog lahko popoln in so podani temelji za ugotavljanje njegove veljavnosti. Pri spremembi četrtega odstavka gre za redakcijski popravek.

K 22. členu

V tretjem odstavku se črta navedba »(listinska – natisnjena ali elektronska),«.

Obrazložitev:

Z ukinitvijo možnosti elektronskega glasovanja bo glasovanje potekalo zgolj prek listinskih oz. natisnjenih glasovnic.

K poglavju »3.1.1. Glasovanje po internetu«

Naslov poglavja » 3.1.1. Glasovanje po internetu« se črta.

K 24., 25. in 26. členu

1. Členi se črtajo.
2. Vsi členi, ki sledijo navedenim členom, se ustrezno preštevilčijo.
3. Preštevilčijo se vsi notranji sklici na posamezne člene, in sicer se navedeno izvede v naslednjih členih
 - v dosedanjem 35. členu, novemu 32. členu; sklic na 33. člen se spremeni v sklic na 30. člen;
 - v dosedanjem 44. členu, novemu 41. členu; sklic na 33. oziroma 35. člen se spremeni v sklic na 30. oziroma 32. člen;
 - v dosedanjem 47. členu, novemu 44. členu; sklic na 46. člen se spremeni v sklic na 43. člen;
 - v dosedanjem 50. členu, novemu 47. členu; sklic na 38. člen se spremeni v sklic na 35. člen;
 - v dosedanjem 51. členu, novemu 48. členu; sklic na 50. člen se spremeni v sklic na 47. člen.

Obrazložitev:

Kot že uvodoma pojasnjeno, bo predčasno glasovanje v okviru splošnih volitev izvedeno po pošti. V skladu z navedenim se členi, ki urejajo elektronsko glasovanje, črtajo. Enako velja za naslov poglavja. Preostali členi, ki sledijo tem členom, se ustrezno preštevilčijo. Enako velja za notranje sklice med posameznimi členi, ki se ustrezno spremenijo.

K dosedanjemu 27. členu, novemu 24. členu

1. Naslov poglavja »3.1.2. Glasovanje po pošti« se črta.
2. V prvem odstavku se navedba »Glasuje se lahko« spremeni tako, da se glasi »Predčasno glasovanje poteka«.

3. V tretjem odstavku se obe navedbi »po pošti« nadomestita s »predčasno«.

Obrazložitev:

Redakcijski popravek – uskladitev terminologije.

K dosedanjemu 28. členu, novemu 25. členu

Navedba »Za glasovanje po pošti velja, da« se spremeni tako, da se glasi »Predčasno glasovanje«.

Obrazložitev:

Redakcijski popravek – uskladitev terminologije.

K dosedanjemu 29. členu, novemu 26. členu

1. Naslov poglavja »3.2.1. Glasovanje na voliščih« se črta.
2. V prvem odstavku se za besedilom »dveh« doda »(2)«.

Obrazložitev:

Redakcijski popravek – uskladitev terminologije.

K dosedanjemu 30. členu, novemu 27. členu

Peti odstavek se črta.

Obrazložitev:

Gre za ustrežnejšo sistemsko umestitev določbe, in sicer se določba prenese v naslednji člen, ki ureja ugotavljanje izida volitev v skupščino.

K dosedanjemu 31. členu, novemu 28. členu

1. Doda se nov prvi odstavek, ki se glasi: »O poteku in vseh ugotovitvah v zvezi z glasovanjem se piše zapisnik, ki ga podpišejo člani volilnega odbora.«.
2. V dosedanjem drugem, novem tretjem odstavku, se črta besedilo: »(oziroma na posameznem volišču)«.

Obrazložitev:

Glej obrazložitev k 30. členu.

K dosedanjemu 52. členu, novemu 49. členu

1. V četrtem odstavku se za navedbo »volilna agitacija« doda beseda »ter«.
2. V četrtem odstavku se črta navedba », nepooblaščeni posegi oziroma vdori v internetni sistem, nepredvidene blokade internetnega sistema,..«.

Obrazložitev:

Z odpravo možnosti elektronskega glasovanja postanejo irelevantne nepravilnosti oz. nevarnosti povezane z le-tem, zaradi česar se predlaga njihovo črtanje.

Ljubljana, 7. 12. 2022